

Передплата

на «РУСЛАНА» вносьть:

в Австрії:

на цілий рік	20 кор.
на пів року	10 кор.
на чверть року	5 кор.
на місяць	1-70 кор.

За границю:

на цілий рік	16 рублів
на пів року	8 рублів
на місяць	1-70 рублів
Поодинокі числа по 16 сот.	

РУСЛАН

«Виреш ми очи і душу ми виреш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5¹/₂ год пополудня.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунцини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Національні переговори.

(X) Німецько-чеські переговори в справі національного порозуміння, розпочаті з новим роком, не вийшли ще поза межі формальностей, а всеж таки посунули ся о один ступінь дальше. Основи вироблені правительством яко підстава до нарад обидвох конференцій, доручено всім учасникам для довірочної відомости. Очевидно правительством обминає прилюдну обговорку сих основ так довго, поки не буде мати відповіді від обидвох стороництв.

На засіданю моравської конференції мав др. Кербер знов промову і вказав на висліди, які моравська угодова комісія досягнула, придержуючи ся «випробованої методи», а притім піддавав під розвагу, чи не було би вказаним, перервані пересправи, хочби без сойму, вести дальше з почину правительства. Відтак подав міністер-президент в загальних чертах погляд на вироблені правительством нові основи і просив, щоби учасники переговорів ближше їм приглянули ся.

По тій вступній промові почала ся розправа, в якій знов виявила ся готовість до порозуміння, хоч з обидвох сторін порушено питанє про вину передчасного зірвання свого часу моравської угодової акції. Однак ся розправа про причини і поводи сеї справи не викликала горячого спору. Др. Странський зазначив знов, що єго сторонництво стоїть на основі державно-правно заперушеної рівноправности, а барон Хлюмецький заявив готовість свого сторонництва до дальших переговорів. В такім самім дусі промовляв гр. Шерені і барон Скене, котрий з особливою радістю повитав віднову переговорів. Також заступники німецьких людовців і поступовців згодили ся на основний розслід правительственных основ. Др. Жачек домагав ся, щоби установлено речинєць відповіді на правительственні основи, однак сего не ухвалено. Др. Кербер зазначив наостанку, що зроблені правительством почини найшли прихильний відгомін і з огляду на «поважне положенє» вимагав «як можна скорої відповіді обидвох стороництв», якої сподіває ся з почином сего тижня.

Більш рішучою була опісля промова міністра-президента на конференції заступників з Чех. З притиском вказав др. Кербер на конечність діяльности ради державної. Др. Кербер назвав нові правительственні основи «придатною практичною підвалиною» до нарад, однак се в ніякім напрямі не обовязує нікого, ані не є «останнім словом» правительства. Учасники переговорів обмежили ся заявою готовости до розсліду правительственной предлоги і домагали ся установи певного речинця для відповіді, а на се зазначив др. Кербер знов, що інші важні справи наглядять, а також рада державна мусить знов розпочати свою діяльність.

Тим способом німецько-чеські переговори вийшли на другий ступінь підготовки.

Правительство дало учасникам переговорів свої основи і дістало обіцянку відповіді. В інтересі самої справи застерегло правительством, щоби поки-що лише члени переговорів прийняли сі основи до своєї відомости. Правда, що се вельми трудно такі справи удержати в тайні. Цікавість людска а особливо дневникарска видобуває такі справи на яву, тим більше, що ніхто не прирікав заклятого мовчання. Бічними дорогами і стежками виходять в світ частини сеї тайни, як можна вносити з дневникарских відзивів, а решту доповняють здогадливі дневникарі. Др. Кербер заявив, що в головних постановах предлога правительства опирає ся на основах з 1900. р. з узглядненєм національного почування і чутливости, отже на тій підставі можна собі менше більше виробити приблизний образ теперішної предлоги. Однак певнійше буде, підождати автентичного оповіщення, яке тоді може появити ся. наколи відповіді на сі предлоги будуть готові. Наперед однак можна сподівати ся, що правительственна предлога не буде в жаднім з обидвох таборів принята з вдоволенєм. Дятого др. Кербер задалегідь заявив, що можливі є всякі зміни і поправки. В пересправах виявила ся охота до мира, а скілько з правительственной предлоги остане, се не псує справи, наколи лише ціль буде досягнена. З хвилею, колиб ціла справа мала унасти, починає ся одвічальність стороництв, на яку др. Кербер і тепер з притиском звернув бачність. Розходить ся о встанованє парламенту — а тепер мають слово — стороництва.

Відокремішненє Галичини.

Над агітаційною брошурою проф. Гломбінського в справі відокремішення Галичини розвела ся в польській прасі дискусія, яка дуже некорисно випала для вшехпольского автора. Єго статистику вказано як поверховну і тенденційну, — а нема злуднійшого аргументу, як неточна статистика — та що єго політично-правні комбінації є хиткі і нічим не підперті, а взагалі для краю шкідливі та навіть і для вшехпольской ідеї непевні.

Отже в сій справі заяв тепер слово в Gazet-i polsk-ій п. Теофіль Мерунович, застановивши ся над фінансовою стороною відокремішення Галичини, каже сеї звісний Русино-Поляк: «Однак рахунки є річею торгу. Не повинно ся їх легковажати, однак остаточно в політиці всьо залежить «від ключа», який прийме ся за підставу комбінацій. Тож нема о що перечити ся. Лишим ся при самій — ідеї. Іменно спитаймо, хто нам винї жертвує відокремішенє і який вплив виведенє дискусії над відокремішенєм в польській Колі зробило би на наші відносини в послидній хвилі?»

Ключ «вживеня» Галичини з Австрії підносять Alldeutscher-и і ті, які в справах дотично національної німецької політики ідуть з ними рука в руку. Чи з любови для Поляків? З неввостню ні. Лишень тому, щоби Поляків викинути в Відня і поділити монархію виключно межі Німців і Мадярів з причинами, позбавле-

ними політичного значіння: Хорвацією при Угорщині і Галичиною при Передлітаві. Шенерер і Вольф, представителі німецької гакати в Австрії щиро і отверто висказували нераз, що они розуміють під вираженями: відокремішенє Галичини і чому бажать собі сего відокремішення. Таке відокремішенє, яке они нам жертвують, можуть собі задержати!»

Як бачимо, львівський посол, завдяки своїй амфібійній натурі промовляє тут з польского становиска, як Поляк, так само, як нераз бере ся промовляти як Русин, зі становиска тих «найостороннійших і найтактовнійших».

А в краю — каже дальше п. Мерунович — який викликала би наслідок дискусія в польській Колі над політичною програмою, поставленою в брошурі пос. Гломбінського? Сам др. Гломбінський признає в своїй розправі, що підпертя зі сторони Русинів і жидів не надіє ся. Соціялісти і сконцентровані(?) коло Now-oj Reform-и краківські демократи також протестують. Зовсім з інших причин всі консервативні сторонництва не желают собі кидати в теперішню хвилю в розполітиковані над міру і нуждою роздратовані, а агітаторами підбурювані маси нового клича, який без жадного, абсолютно без жадного пожитку для народовой справи може внести помежи нас новий зародок непокоїв і крамоли.

Соймова резолюція з р. 1868, що ляпідарним стилем означує форму самоуправи Галичини на підставі відокремішення, не упала. Але не хто инший, як хвальної памяти самі автори єї признали, що се відокремішенє не повинно стати окупленєм виреченєм ся нашого впливу на центральне правительство, понеже в такім разі сей здобуток не буде спосібний до житя, як ростина, якій обтято корону. Не газардуймо нічого, що ми з трудом здобули. Не виракаючи ся наших ідеалів, стараймо ся здійснити їх на певній дорозі, розумно, не в формі авантурничих несподіванок, з гори засуджених на судьбу зникаючих фаєрверків. Гарно говорить і пише проф. Гломбінський, але прецінь не доказав сего, щоби тепер була властива пора виводити у Відни нову тяжку правно-політичну справу, коли там всьо тріщить і пищить на тій галузі, на якій сидимо з цілою нашою з трудом здобутою, до теперішню автономією — бути може недостаточною, але завсїгди гідною охорони бодай так довг, доки не маємо ліпшої».

Так отже п. Мерунович виступає головню як оборонець давної політики польского Кола, супротив вшехполяків, які за ціну свого «пересупеня на право» хотіли би тепер єго покотити на авантурничу дорогу вшехпольских ідеалів.

З політичного поля.

У Відни правительство не дармує помимо, а може як-раз задля святочної перерви в парламентарних працах. Закон про речинцеву торговлю одержав санкцію дня 4. с. м. і в суботу став оголошений в дневнику державних законів. Закон увійде в житє з днем 10. цвітня с. р. Міністерство рільництва розпочало праці в цілі переведеня закона. Міністерство внутрішних справ видало обіжнєк до поодиноких краєвих властей з поясненями що-до оголошеного розпорядження міністерства в справі дешевих та здорових ме-

шкань для робітників і з порученнями, щоби політичні влади удіяли всяких догідностей задля осягнення соціальної цілі проєктованого закону. — Міністерство заграничних справ веде тепер живу кореспонденцію з Петербургом в цілі остаточного сформування умови, заключеної межі гр. Лямсдорфом а гр. Голуховским в балканській справі. По дефінітивнім зредогованню закомуїкує ся умова иншим державам. На тепер повідомлено лише Берлин довірочно про вислід переговорів обох міністрів у Відні, а німецьке правительство віднесло ся прихильно до тих практичних заряджень, які рішено завести на Сході задля удержання мира і в цілі охорони християнського населення.

В угорекім соймі на суботнійнім засіданю прийнято предложене, звернене против іміграції. В дискусії президент міністрів висказав ся, що новий закон звернений головню протів іміграції розкладових елементів в Галичині. При кінці засідання пос. Кавольшки звернув інтерпеляцію до президента кабінету в справі подорожжя гр. Лямсдорфа. Інтерпелянт підносить великий вплив Росії на Балканах, чого доказом, що гр. Лямсдорфа приймали там з почестями монарха, а Австро-Угорщина з заложеними руками приглядає ся зростаючому щораз більше панславизмови. Становиско Угорщини є гідне пожалування супроти безнастанного зросту панславизму на Сході а пангерманизму на Заході, бо мусить відгривати ролю безборонного зняряду.

В Венецїєлі ще не втишило ся, бо президент Кастро не лише має клопіт з європейскими державами, але мусить бороти ся з повстанцями, які виступили в такій силі, що лагодили ся ударити на саму столицю Каракас. Бюро Райтера доносить, що правительствене військо в погоні за повстанцями заступило їм дорогу і побито на голову, при чім 180 взяли до неволі. Решта розбігла ся. З заступниками держав ведуть ся переговори що-до силати їх претенсії на відшкодоване, Франція згодила ся, щоби єї жаданя на рівні трактувати з жаданями Англії, Німеччини та Італії.

Провідники Бурів вручили в Преторії Чемберленови адресу. На промову депутації відповів Чемберлен, що був би більше тишав ся, коли би в адресі були заключені не самі лише жаданя, але також слова признавня того, що Англія вже для Бурів зробила. Наданю загальної амністії англійське правительство не може вдоволити. Міністер радить, аби радше ворохобники простили тим землякам, котрі поспішили Англії з помічю. Прогнаням Бурам буде уді-

лений дозвіл на поворот до Трансвалю, коли приймуть услівя, під якими заключено мир. Вкінці міністер обіцяв приймати запрошене на оглянене ще инших околиць Трансвалю.

В Пекинї по послідній ворохобни боксерів, заведено ось які реформи, як вичислює Pekin-Tientsin-Times. Є їх шість а то: 1) Цесарєва-вдова частійше угощує і приймає чужоземних послів і їх жінок. 2) Князі з цесарської родини і урядники частійше бувають в гостях у чужоземних послів. 3) Китайські урядники живуть в більшій приязни з чужоземними урядниками. 4) Товариске житє китайских урядників стало свобіднійшим. 5) Всі китайські урядники стали носити гарвійші мундури. 6) Доляри стали тепер в більшій скількості куреувати в Пекинї.

Н О В И Н К И.

— Календар. Ві вторник: руско-кат. Меланїї; рим.-кат. Гіларія. — В середу: руско-кат. Обрізанє Господнє і Василия Вел.; рим.-кат. Фелікса з Нолі.

— ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ. При зміні місяця просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядчо о вирівнанє залеглостий, бо на кредит не будемо висилати часописи.

— Що і як будемо писати? — слово замість програми на слідуючий рік.

З новим, 1903, роком починаємо семий з ряду рік нашого видавництва.

Як в давнійших роках, так і на будуче остаємо пви тій самій програмі, що має на цілі: оборону прав нашої Церкви, народности і накликуванє всіх народоців до єдности. У всіх справах будемо виступати отверто, рішучо і консеквентно, маючи єдино на цілі загальне добро, всесторонній розвій нашої суспільности та непорочність народних ідеалів. Нашого національного стягу не дамо поневірати людям, що давно вибили ся з під него і стали на чужу службу. Наша справа за сьвята і за чиста, щоби до неї посьмили мішати ся люди, у яких нічо, навіть власний нард і єго мова не наїшли ні пошанованя, ні привязаня, ні любови. Всіх членів народного стороництва будемо накликувати до борби за народні права, до береженя народного достоїнства, яке велить раз на все зірвати всяку звязь з ренегатами!

Щоби дати нашим читателям як найвірнійший образ життя руского народа, ми постарали ся о збільшенє числа наших кореспондентів на провінції.

В фейлетонах нашого дневника будемо містити лише вартні твори так з оригінального письменства, як і перекладів.

Передовсім покінчимо друк подорожних споминів д-ра Я. Окуневского п. з. «Листи з Чужини», розвідки Корнила Устияновича п. з. «Кавказ» і перекладів д-ра Василя Щурата п. з. «Поєзья

ХІХ віка», яких ми через натовп матеріялу не були в силі випечатати в 1902. р., які однак становлять для себе окрему цїлість.

В редакційній теці маємо три доси непечатані оповіданя бл. п. Олександра Кониського п. з. «Нашасть», «Чудні пригоди в житю», «Батько та син», студию посла Ол. Барвіньского п. з. «Народні школи на Угорщині» і заіски з подорожжя по Босні і Герцоговині та Італії, студию Нечуя-Левицкого п. з. «Культурні типи старинного Сходу», Байронову поему «Мазени» в перекладі Михайла Старицкого, оригінальну драму Івана Сьвітленка п. з. «Мазена», печатану доси лише в одній часті, драматичний образ Василя Пачовского п. з. «Сон української ночі», драму Зенона Василенка п. з. «Хлопський страйк», збірки оповідань Богдана Лепкого, Льва Лопатинського, Антона Крушельницького, Вол. Бирчана і инших старших та молодших наших письменників.

Від часу до часу будемо містити «Малий фейлетон», в який відуть переважно поезії. Тут приобіцяли нам ласкаво свою поміч Богдан Лепкий, Ульяна Кравченко, Лев Лопатинський, Петро Карманський, Стефан Чарнецький, Ярослав Гордінський, Василь Шваєв, В. Залізник, С. А. Обуховець, Сергій Бердаєв і др.

О скілько стане місяця, будемо містити в нашій дневнику кореспонденцію визначнійших наших людей, як Вол. Навроцького, Ом. Партицького і других.

Постійно будемо удержувати в нашій часописі літературні і наукові огляди чи то поодиноких письменників, чи видань. В тім напрямі маємо рівнож обезпечену співучасть так українских, як і галицких критиків та знатоків письменства.

Вкінці на всестороннє бажанє привернемо тижневі огляди п. з. З життя і гадок, та станемо заміщувати гумористичний кутик, який торік звеселив не одну хвилю нашим читачам.

Дякуючи сердечно всім нашим прихильникам, що працею своїх рук і заохотою піддержували нас в тяжких нераз хвилях, ми просимо їх також на будуче о ласкаву поміч та о приєднуванє, чим раз більшого круга читачів.

— Карнавал у Львові зачав ся шумно, гучно і бучно. Театр і Фільгармонія переповнені щоднини. В тій послідній в суботу був випроданий концерт, а по концерті відбула ся редута, на якій явило ся звязь двох тисячок публіки. Окрім сего були ще редути в «Gwiazd-i» та в жидівській сали при ул. Бернштайна. В театрі опера, в Colosseum борба силачів з цілого світа, стигають товпи жадних вражів Львовян. Крім кількох менших концертів та аматорских вистав, було минулої неділі аж одинадцять ріжних зборів, скликаних соціалістами в справі обезпеченя робітників на старість і на випадок неспосібности до праці. Вічували в своїх корпорацийних льокалях: робітники металничі, будівлянї, мулярї і лякерники, кравці, кушнірі, кравчинї і швачка, шевці, інтрюлігатори і тугкарї, столярї, залізно-дорожні сторожі, рубачі і денні зарібники, а вкінці торговельні помічники. Надто в двох людських університетах відбули ся

Пророк волі.

Фантастична картина.
НАПИСАВ ІВ. БУЦМАНЮК.

(Конець).
ЯВА V.

(Входить салдат, добуває обережно лист, розглядаючись зі страхом на всі сторони).

Салдат: Здравія желаю вам Нікіфор Фіодоровіч! (Тихо): Вот вам бумажвій лісток... ат родніх... Смотришь только... не лезь аказивать кому то!... (Відходить).

ЯВА VI.

Каторжник (жадобно, здивовано). Письмо?!... Зі сьвіта?... від ріднї?... Боже мій, не забули мене? Згадали і у туго послідню хвилю життя мого?... (Отвирє скоро лист, перебігає очима і кличе): Боже великий — чи се правда?! (Читає): «Спішу оповістити тобі, друже мій єдиний, вістку, яка тобі там — закованому, під землею, додасть надїї, потішать твою бідну долю... Україна збудилась!... Озвав ся довго занімілий народ... Встає, рве пута, окроплює кровію прихід дня волі!... До бунту явного повстають і просьвіщені брати та сестри наші, і той темний, німий досі народ, ба — і військо самодержця — царя... По улицях усіх майже міст Росії льється кров, свистять нагайки, скриплять шибениці, тюрми переповнені. Села горять, мавтки московских дуків зруйновані. А над тим усім повіває кровава хоругво революційна. Товчком до сього бунту була зігнорована справа університет-

ської свободи». (Перериває читанє). О, Ти Боже милосерний! дякую Тобі за туго потіху, за туго заплату! Не марний мій труд, та тих, що посполу зо мною горюють в неволі. (Читає дальше): «Кожного дня майже зводимо борби з війском і поліцєвою, котрі той протест наш, проти давлення усякої свободи в царстві тьми, втихомирюють по своєму: пистуками, киями, кулями... хоч військо декуди відмовляє послуху в такім дїлі. І я уже перебула хрест борця... Дівнала побоїв пистуками, нагайками, та «шашки» салдацтва озьвіреного... Але не думай друже мій єдиний, що я хоч трохи охолола, налякалась!... О, ні! І ті — котрих від нас розлучили, і ми, одною гадкою живемо — віддати нашу особисту волю і житє, за волю дорогого краю! І всі ми як оден, записягли невтомиму борбу з царством тьми, до останнього духу життя нашого...» (Каторжник дихає тяжко, скоро, задумуєть ся? Як я ував низько супротив них, під тягаром одчачю!... Як я змалів, як тяжко прогрівив супротив тебе, мій краю коханий, моя Україно!... О, не клени сина свого безталанного — а прости! Прости мені бездоляна нене кохана моя... Ти мені житєм вже, ти мені єдиною гадкою до кінця віку мого... Ти умієш промовляти до дітнї своїх усіми голосами матери... коханки!... Любов до тебе може виповнити усі думки, уся ціль життя... Голос твій трупів з могил воскрешає, серця розбиті недолею сцїляє... Слава тобі, покліи тобі!... Я знов сильний, знов спокійний єсний... І колиб сила розірвати єї кайдани, я-б у друге ставув межі вами, брати мої!... (Павза, чим раз слабше говорить, скорше дихає): Я... я хочу жити... хочу єще раз стати там — де сонце... так приязно сьвітить... так гріє... житє

вливає... сили... Станути на тих рідних порогах, на тих сьвятых могилах лицарів Слави... Між братами... між тим людом коханам... Обійняти його... розкувати...

Геній: О, так! Тепер я пізнаю тебе! Ти мій! — власник царства духа, володїтель серць і душ мільонів Великий!... непобідимий!... Тепер уже можеш відійти із тих місць бою, в авреолі мучеництва, по вінець лавровий! Труд твій скінчений. Підемо разом, мій друже єсний, а з тої єсности остане за нами шлях сьвітляний від землі до неба, по котрім перейдуть тисячі вірних заповітови твому...

Ходи зо мною!

Каторжник (піднесеним голосом): Хто ти?

Геній: Я (опадає з неї чорний плащ, указуєть ся в білій, римській одежі, з зьвіздою на чолі) патхнене!...

Каторжник (зриваєть ся, підносить ся, стає, через хвилю глядїть на неї, ошієля клякає, схилиє голову). О, будь благословенна!... Будь благословенна за те, що повела мене тернистою дорогою... Будь благословенна за той єсний промїнь, котрий ти кинула у безпросьвіток душі моєї... (Ослаблений вмовкає, хилиє ся на бік до землі, підпираєть ся руками). Я був би сконав малим... слабодухом... згріклим в одчаю... А ти з пороку вікчемности мене піднесла, в серце умучене здрїї любови вляла, душу згріклу єсним промїням надїї розяснила. (В агонїї передсмертній). Де ти?... де ти ангеле мій білий... подай мені руку... веди мене... (Умираючим, тихим але виразним шопотом). Огні горять... По всій Україні бють дзвони. Сьвітло правди і науки відчинило всім очі... збратали ся... згуртовали ся... станули лавами боєвими... в очах відваги бли-

наукові відчити, а в нечисленних шинках, ресторанах, каварнях та цукорнях більше або менше «широка забавка» при куфлі пива та келишку вишнівки. Колиб судити після забави, то Львів вже справді — велике місто.

— «Нічого не чути» — таку відповідь одержала наша редакція нині пополудни, коли хотіла телефонічно дізнати ся про стан здоровля В. Преосв. Митрополита Шептицького. Не хочемо підозрівати Митрополиту Капітулу, а зглядно дотичного єї функціонера при телефоні, аби «нічого не чути», коли говорить редакція «Руслана», а весь чув, коли розходить ся о «Галічаніна». Але й заряд телефонів нічого тоді не порадить, коли з однієї сторони аж надто добре чути телефонівані слова: «нічого не чути».

— **Наперекір пророкам** авра зовсім перемінилася. Люта зима, яку заповідали метеорологи та астрологи — часами і зовсім некомпетентні — дофнула ся кудись в підполлярні сторони, а у нас заванував майже весняний легіт. Сами днями було на сонці по двацять кілька степенів теплоти. В місті вже давно сніг щез і висох брук. З провінції надилають до редакцій зловлених мотилів. Пані починають ходити в самих сукнях, а і панове покинули кожухи та убирають ся навіть в літні нагортки. Нині паде теплий дощ і зливає рештки снігу по огородах та шкарпах... Верніть-жеж скрипучі морози, вернісь біла, снігова неділя, бодій на Йордан, коли вже на Різдво і на Царів рік нас покинула зима, щоби бодій в часті вратувати честь тих пророків, які певно так нетерпляче ждуть на вас, аби могли сказати: а бачите, таки вишло на наше, була зима, яку ми наперед заповіли!...

— **Безличність зайди.** З міста пишуть нам: Rusini — to świnie, co szukają tylko korzyści... Na polskie święta to ja sprzedają za 200 zgr., a teraz tych paru struclí trudno sprzedać. Таких слів довело ся почути одній пані, а властиво цілому рускому народови від касперка підчас руских свят, що продає бтлкі в склепі п. Чижка, в ринку у Львові. Чиж они не суть крайно обурюючі! Така безхарактерна зайда, що шукає лиш за зиском, а котрої знане полягає лише на робленю панчох та відбираню грошей — сьміла щось подібного висказати публично, в присутности незнайомих осіб. Чи шовінізм мав би вже так далеко зайти — годі припустити, тому думаємо, що п. Чижек сего певно не знає і дізнавшись про те, сечас зробиць з тою касперкою порядок і поучить єї, як она має обходити ся з гістьми. В противнім разі п. Чижек припнше випу собі, коли загал львівських Русинів витягне з сего факту відповідну конвенцію. — II. II.

— **Процес проти шпигунів** має почати ся дня 16. с. м. перед карним трибуналом в Перемишлі. Председателем трибуналу буде радник др. Мандибур. На лаві обжалованих засядуть: 1) Антін Альойз Бурггардт, бувший інспектор міської поліції в Старім Самборі, 2) кельнер Ян Левкович, 3) Мендель Брік, властитель господарства в Росохачи, 4) Юда Лейба Фляйшман false Брік, промисловець, 5) Йосафина Бурггардт, жінка го-

скавки... на устах українського народу гимн... Рушили з місць... Ступ рівний, твердий, відгомном грізним розлягаєть ся... Над головами повівають прапори українського роду... лев грізний і ангел срібний... (Кричать): Га! чекайте... і я їду з вами!... Не лишайте мене у таку хвилю!... Я хочу... іше... глянути на ту... кохану... сьвѣту... Україну мою!... (вмирає).

Гей! Глянь! — она тебе жде!

ЯВА VII.

Салдат (входить, поглядає на помершого — до публіки): Памйор! Вічний упокой подай Господи душі усопшого раба... (Клякає, здіймає шанку, хрестить ся). (Розсуваєть ся задня часть стіни камінної і вказуєть ся живий образ: на підвисшеню стоїть Україна в українськім строю, в одній руці руска хоругва, у другій вінець. Побіч престол, вкритий баграням плащем князівським, на нїм покинена корона, яблуко і жезл. Побіч престола чура, опертий на великі мечи. По боках, на переді, з одного боку Українка в козачім строю держить герб України, під ним козак вбитий на полі слави, з зломаною шаблею. З другого боку руска жєнщина з XIV віку держить герб галицької землі — під ним лицар сплячий. У стіні України два ангели з книгою, сьпіваючи «Ще не вмерла Україна...» На переді хлопець держить на підставці цвѣти, котрими Україна вінчати має каторжника).

Унів, 28. VI. 1902.

ловного обжалованого. — Чотири перші обжаловані о злочин шпигунства, а два послідні також о злочин обманства через фальшиву присягу. Крім того всі чотири обжаловані будуть відповідати за злочин наклоненя воєнка до нарушеня обовязків військової служби. Йосифа Бурггардт буде відповідати за намову свідків до складаня фальшивої присяги. Перші чотири обжаловані сидять в слідчій в'язниці. Акт обжалованя обнімає 8 аркушів. До розправи покликано 18 свідків.

Антін Бурггардт має 36 літ; покінчив низшу гімназію і служив яко доброволець в 11. полку корп. артилерії а опісля в 77. п. п. в Перемишлі. Яко інспектор поліції в Ст. Самборі допускав ся обманств, за що суд присяжних в Самборі засудив єго в 1896. р. на 5 літ в'язниці. З Левковичем познакомив ся Бурггардт ще у війську і за єго помічю старав ся набути мобілізаційні пляни для Росії від якогось вахмайстра Сей вдав, що на се годить ся і зійшов ся з Бурггардтом в каварні «Брістоль» в Перемишлі. За принесені пляни зажадав 10.000 рублів. Бурггардт дав єму 10 К завдатку а 5.000 рублів обіцяв прислати з Росії, де мав віддати єї пляни якомусь полковникови. О підроблений паспорт для него вистарали ся Брік і Фляйшман. Вже Бурггардт мав виїздити з Перемишля, коли на днос вахмайстра єго арештовано.

— **Заборона українського слова в Росії.** Н. А. Енгельгадт помістив в «Історическ-ім Вѣстник-у» статю, в якій наводить дословно неоголошене доли шіде, важне тайне розпорядженє російської цензури з 8. липня 1863. р. до ч. 394, яке відносить ся до заборони українського слова в Росії. Се розпорядженє звучить в перекладі ось як: «Вже давно ведуть ся спори в нашій (російській — Ред.) прасі о можности істнованя самостійної малорускої літератури. Причиною тих спорів були твори деяких писателів, що зазначили ся більше або менше визначним таланом або своєю оригінальністю. В остатних часах справа малорускої літератури прибрала инший характер наслідком обставин чисто політичних, які не лучать ся зовсім зі справами чисто літературними. Передші твори в малорускій мові мали на меті лише образовані круги полудневої Росії, а нині прихильники малорускої народности звернули свої очи на непросвічені маси. Ніякої окремої малорускої мови не було, і не може бути, паріче, якогось уживає простий варіє, в також російською мовою, лише п'єсованою впливом Польщі: загально-російська мова так зрозуміла для малоросів, як і для великоросів, а навіть більше зрозуміла, як творена тепер для них деякими малоросами, а головна Поляками так звана «українська мова». Розпорядженє кінчить ся так: «Розпоряджає ся, щоби дозволено друкувати лише такі писаня в тій мові, які належать до области белетристичної літератури; а забороняє ся друкувати книжки в малорускій мові як духовного змісту так і научних і взагалі призначенях для початкового читаня народа».

— **Перенесеня.** Судових адюктів: Антона Захара перенесено з Серету до Сторожинця, а Іман. Варницького зі Сторожинця до Серету.

— **Замах на Шамберлена.** На берлінській біржі кружила в суботу чутка, що на Шамберлена, котрий перебував тепер в Преторії, зроблено замах. Урядового утвердження замаху ще нема.

— **Нагорода за угоду.** Magyar Szo доносить, що угорський президент міністрів Кольман Сель має одержати титул графа за успішне переведенє австро-угорської угоди.

— **З царства вкута.** Страйки в Росії є тепер на двеним порядку. Страйкують фабричні робітники. Перед тижнем вибухнув страйк робітників в місцевости Тиховек. Страйкарі зібрали ся на нараду. Аж ту невадібно як з під землі прибула з сусіднього міста сотня козаків на місце зборів. Страйкарям приказано, сечас розійти ся і повернути до роботи. Коли робітники не послушали, козакі з розгоном ввали на зібраня, які тимчасом посідали на землі і поздіймали шанки. Шаблі і нагайки свиснули у воздуху і за хвилю поляла ся кров безборонних людей. На площа лежало кількідесять тяжко ранених робітників. Деякі пробували утікати, але за нами посипали ся стріли з карабінів. Епільгоєм сеї кровавої драми були ревізії і арештованя, причім не обійшло ся без людських жертв. Якусь жєнщину порубано на смерть, а єї дитину проколєно кинжалом. Отсе московський рай, так захвалювадай «Галічаніном»!

— **Замах на іспанського короля.** Телеграми з Мадригу донесли, що в суботу вечером, коли члєни королівської родини повертали з костела до палати, якийсь божевільний мушкетер стрілив з револьвера до одного з дїржких повозів але айкого не ранив. Другий раз не міг сеї божевільний вистрілити, бо поліціянт ударив єго шаблею по голові. При слідстві сеї мушкетер визнав, що називає ся Фейто, має 34 літ, і є родом з Погадає в Іспанії. В літі приїхав він з Мексику до Іспанії і мав стати на службу у королівського підкоморного кн. Сотомайоро. Однак князь не прийняв єго до служби. З мести Фейто хотів єго застрілити. — Так звучать урядові вісти, але

всі инші позначки кажуть догадувати ся, що замах був уплянований на жите короля, а Фейто не є божевільним, але звичайним диким анархістом. Так приміром Matin доносить з Брукселі що мадрицький судовий трибунал звернув ся телеграфічно до судового трибуналу в Брукселі з просьбою, аби там другий раз переслухано Рубіна, котрий був виконав замах на бельгійського короля, бо показує ся, що існує міжнародний заговор анархістичний.

— **Доходи залізниці державних в падолисті 1902. р.** принесли з руху особовим 4,265.800 К, з товарового 15,940.800 К; разом 20,206.600 К. В порівнаню з мин. роком в руху особовим було о 572.37 К менше. — Загальний дохід в часі від 1. січня до 30. падолиста вносив з руху особового 63,027.700 К, а з товарового 157,920.600 К і був більший о 3,433.048 К, як в тім самім часі мин. року.

— **Славянська відправа в церкві.** Задарский Narodni List доносить, що єпископи Далматії одержали обіжнєк римської курії, яким дозволено відправляти богослуженя в славянськім язичі лише в тих церквах, де така відправа істнує від найменше 30-ти літ. Вінчаня в хорватській мові можуть відбувати ся лише при замкнених дверях церкви.

— **В Ріо Жанейро** помер др. Пруденте де Мораєс, бувший президент бразилійської республіки. Знаний він з того, що як (в р. 1896) довідав ся був про страшну нужду серед нещасних галицьких виселенців, яких тисячами держали на «Острові цвѣтів» в бараках, щоби приневолити їх до заключеня контрактowych робіт майже невільничих на плантаціях кави і відвести від наміру поселеня на рілєнних колонїях в Параї, — удав ся лично на остров і займив ся щиро долею нещасних новочасних невільників. В часі єго президентури повстала з повисших виселенців найбільша руска оселя в Параї, що числить поверх 10.000 Русинів і названо єї в єго честь «Прудентополіє».

— **Слідство в справі Гумбертів.** В Парижі веде ся тепер слідство проти родини Гумбертів, яка через довгі літа допустила ся мільонових обманств. При слідстві Гумберти заявляють, що «все знають, але нічого не скажуть». Судії мусять примилювати ся обжалованим Гумбертам та уживати ріжних штучок, аби що небудь дізнати ся від них при слідстві. Французкі часосища представляють сю справу гумористично, а дєвник Figaro подає такий комічний епізод зі слідства:

Тереса Гумберт (до слідчого судії, котрого покликала до своєї келії): Єсьм ще занадто змучена подорожню, аби зійти до него, добюра, тому то веліла я вас сюди прикликати.

Слідчий судія: Єсьм до услуг.
Тереса: Сідайте... не за близько... там... добре. Тепер задам вам кілька питань.

Судія: Слухаю покірво.

Тереса: Що ви є?

Судія: Ернест Лев Юліян Брїду, слідчий судія, родом з Ліподе...

Тереса: Досить. Чи маєте папери, котрі доказували би, що ви єсьте слідчим судією? Знаю всіх судіїв, але вас єще не бачила я. Се мене дивує.

Судія: Пані, присягаю, що кажу правду... Отсе моя карта.

Тереса: Прошу мовчати і відповідати лише на питаня. Мушу пожалувати ся на адміністрацію в'язниці. Хто сусїдує зі мною?

Судія: В одній келії замкнено убогу жінку, котра вкрала бохонець хлїба, в другій — дєвникаря, що крикнув публично: «Хай живе ц'сар!»

Тереса (зриваючи ся обурена з крісла): І ви сьмїлись замикати мене з такими людьми! Се негідність, пане! Велика негідність!

Судія: Милости, пані. Не поєуджуй мене о се. Я зовсім невинний. Чи міг я припустити, що се буде болєсним для пані.

Тереса: Ви повинні були сего сподівати ся. Внесу жалобу до дотичної власти.

Судія: О, не єсуй мені, пані, кар'єра, будь милосерною. Маю жінку, маю також дочку, люблену цілою родиною... Пані не схотять карати нас так тяжко...

Тереса: Отже добре, сим разом прощаю, але прошу, щоб сего не було більше. Скажіть директорови, щоби сечас усунув звідси небезпечних моїх сусїдів... Дійсно, в Іспанії, було мені лучше, як тут, на рідній землі!

— **З залізниці.** Галляцко-адриятський звязок заліничий. З днем 1. січня 1903. увійде в жите нова тарифа часть II. і новий додаток до неї

«Дня 1. січня с. р. отворено заліничю льокальну Ніксдорф-Румбург враз з частковим шляхом з Гервальде до Шенліде для перевозу живих звірат як рогатої худоби, коней, мулів і свиней.

— **Поправка друкарської помилки.** В різдвянім числі у вступній статі замість «благословеніє» має бути «благоволеніє».

Наука, штука, література.

Скрипкар Бурместер попросив ся зі Львовом доперва 6. січня. В двох слідуєчих концертах (з 8. і 10. січня) виступив чеський артист-скрипкар, Фр. Ондрічек. Перед 5 літами витали і прашали Поляки Ондрічка бенкетами і тоастами. Нині прийняли его досить холодно. Тоді залицяно ся до Чехів, нині повіяв другий вітер, хоч політичні вітри не повинні впливати на штуку. Штука і артизм остануть заєдно інтернаціональними. Нам представив ся Ондрічек в тім світлі, що і давніше — артистом, що вірно служить штуці, хоч може в відміннім подекуди напрямі від Бурместра, а надто пізнали ми в нїм і композитора (Ондрічек грав на концерті 10. січня) свою фантазію на тему «Проданої судженої» Сметани. Побіч Ондрічка виступила в двох концертах «Льв. Фільгармонія» вдруге п-ні Беліччоні. Сим разом не була артистка добре успособленою. Голос єї дрожав заєдно. Мимо того прийняла публіка драматичну артистку на концертній естраді і сим разом дуже симпатично. З новостий орхестральних почули ми під управою п. Челяньського на двох концертах хорошо виконану увертюру до Лисенка опери «Різдвяна Ніч», відтак пісню Бетгове-на «Аделіяду». Пан Мельцер виконав своє «intermezzo fugato» з хорошою вервою, концерт-майстер «Праскої Фільгармонії» (Брож) представив ся нам яко добрий скрипок (однакож слабший від Гумля і Неделі), а член орхестри п. Кольмшляг відіграв на посліднім концерті (11. січня) Симандля «Divertissement» — на контрабасі. Увертюра до «Різдвяної Ночі» стягнула богато рускої публіки.

Н. В.

— Руский народний театр, в Надвірній, оповіщує отсей репертуар: неділя дня 11. с. м. «Невольник», образ на історичній основі в 5 від-словах Кропивницького; вторник 13. с. м. «Хазяїн», сензаційна комедія в 4 діях Карпенка-Карого; середа 14. с. м. «Душогуби», драма зі сль-вами в 5 діях Тогобочного; четвер 15. с. м. «Власть тьми», драма в 5 діях Льва гр. Толсто-го; субота 17. с. м. «Поворот батька», опера в 3 діях Ярецького; в навечері Богоявлення предста-влення не буде; понеділок 19. с. м. «Бурлака», комедія в 5 діях Карпенка-Карого; вторник 20. с. м. «Запорожець за Дунаєм», оперета в 3 діях Артемовського і «Вечерниці», твір музичний Ні-щинського; четвер 22. с. м. «Катерина», велика опера в 3 діях Аркаса.

— Накладом укр.-рускої Видавничої Спільки вийшли отсі три книжки: *Іван Франко: Захар*

Беркут. Образ громадського життя карпатської Руси в XIII віці. Стор. 224, 8°. Ціна (опр.) 1-60 К.
В науковій бібліотеці: *Г. Тем: Філософія штуки*. Переложив Олександр Барвінський. Дру-ге виданє. Стор. 97, 8°. Ціна 1 К.
В літ.-наук. бібліотеці: *Лев Толстой: Край-церово Соната*. Переклад з російського. Стор. 186, 16°. Ціна 90 сот.

— Зоря ч. 12. (коломиїська) містить: Відозву редакції, два вірші Марії Конопницької: «Воль-ний наймит» і «З вертепом» в перекладі д-ра В. Щурата, статейки «Запорожске випитуванє ро-зуму» і «Честь кому честь» та повістку Юрія Федьковича: «Дурний Гуцуляк».

— «Хлопска Правда». Крім тижневника «По-ступ» — про що ми оной донесли — буде в Коломиї виходити з Новим роком ілюстрований двотижневник для народа п. з. «Хлопска Правда».

Телеграми.

Будапешт, 12. січня. Австрійські і угорські міністри відбули в суботу і в неділю довші за-сіданя, на яких переглянули угодовий закон.

Нині мають міністри повернути до Відня.
Новий Йорк, 12. січня. Середно-американь-ській республіці Гондурас грозить революція. Президент Сієрра не хоче передати свого уряду новому президентови Боніллі. Боніллі має вплив в армії і безперечно побідить свого противника.

Каракас, 12. січня. Бюро Райтера доносить, що правительственні війська венецуельські розби-ли зовсім повстанців, які машерували до сто-лиці Каракас.

Надіслане.

Галицка Каса Ощадности у Львові.

Стан вкладок з 1. січня 1902 на 81.755 кни-жочках 68,932.488 К 41 сот.
В протягу 1902 вложено 83.900 сторонами 29,003.861 К 88 сот.
Вибрано 104.537 сторонами 31,469.582 К 90 сот.
Стан вкладок з дописани-ними відсотками 30-го червня і 31. грудня 1902 на 86.141 книжочках 69,020.500 К — сот.

COLOSSEUM Ernesta Thorna

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна
Найславнійша програма!
від 1. до 16. січня 1903.

При співучасті військової музики 30. п. п.
1) Увертюра. Реклямограф. 2) Les deux Ara-
sos, жонглери. 3) М. Маревска, польска купле-
тистка. 4) Дружина Тома, акробати. 5) Lilly Tiso,
англійска співачка і дансерка. 6) Vindobona,
комічно-музикальний квартет. 7) Американський
біоскоп: Похорони «короля армат» Крупна. 8)
Орхестра. 8) Борба силачів, до якої зголосили ся
шампіони з Галичини, Угорщини, Туреччини, Си-
берії, Німеччини, Швеції і Америки — ра-
зом 10.

Що дня о 8. год. вечером велике предста-
вленє. В неділю і свята два представленя. Що
пятниці High-Life представленє. Білети вчасній-
ше можна замовляти і набути в конторі Пльона
при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Всілякі
КУПОНИ
вильосовані
цінні папери
виплачує без потручення
провізії або коштів
Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ
Гіпотечного.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1902.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
6:10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня	8:25	до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потутор	1:55	6:30	до Підволочиска (Київ) Бродів дв. головний	
6:20	з Чернівців (Іцкан, Газаду), Чорткова	8:30	до Кракова (Відня, Праги), Берлина	2:09	6:43	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділю і свята	
6:50	з Брухович, щод. від 15. мая до 14. вер. вк.	8:40	до Лавочного (Пешту) Борислава, Дрогобича	2:55	6:35	до Лавочного (Пешту) Борислава, Дрогобича	
7:45	з Янова	9:00	до Кракова (Відня, Праги), Берлина	8:30	8:40	до Лавочного, Хирова, Калуша	
7:40	з Підволочиска, Бродів на дв. Підзамче	9:15	до Лавочного, Хирова, Калуша	2:40	9:15	до Янова	
8:00	на дв. головний	9:50	до Белзця, Сокаля, Любачова		9:50	до Белзця, Сокаля, Любачова	
8:10	з Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова	10:30	до Чернівців, Потутор		10:30	до Чернівців, Потутор	
8:15	з Сокаля, Рави рускої	10:40	до Тернополя, Потутор, дв. Пид.		10:40	до Тернополя, Потутор, дв. Пид.	
8:50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина	10:57	" " " " " " " "		10:57	" " " " " " " "	
10:25	з Ряшова, Любачова	1:25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділю і свята		1:25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділю і свята	
11:55	з Станиславова (Кересмезе, Потутор)	2:15	до Брухович від 15. мая до 14. вересня в неділю і свята		2:15	до Брухович від 15. мая до 14. вересня в неділю і свята	
1:10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава	3:05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.		3:05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.	
1:23	з Янова	3:15	до Янова щоденно від 1. мая до 30. вер.		3:15	до Янова щоденно від 1. мая до 30. вер.	
2:20	з Підволочиска, Копичинців на дв. Пид.	3:26	до Брухович щод. від 1. мая до 15. вер.		3:26	до Брухович щод. від 1. мая до 15. вер.	
2:35	на дв. голов.	3:30	до Рахова, Хирова, Любачова		3:30	до Рахова, Хирова, Любачова	
3:14	з Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і св.)	Ніч					
4:40	з Самбора, Стрия, Сколього (1/5-30/9)	12:45	6:10	до Станиславова, Жидачева			
5:11	з Підволочиска (Київ), Бродів на дв. Пид.		6:20	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)			
5:35	" " " " " " " "		6:30	до Янова від 1. мая до 15. вер. будні дні			
1:45	5:40	з Чернівців, Іцкан		від 16. вер. до 30. цвіт. 1903. щоденно			
5:50	з Кракова	5:50	6:35	до Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова			
			7:10	до Сокаля і Рави рускої			
			8:16	до Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і св.)			
			8:25	до Тернополя, Потутор, дв. Пид.			
			9:00	до Підволочиска, Бродів гол. дворець,			
			9:20	дв. Підзамче			
			10:05	до Янова від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.			
			10:30	до Іцкан, Чорткова			
			11:00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги			
			11:10	до Підволочиска, Бродів дв. головний			
			11:32	" " " " " " " "			
			4:15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора			
			5:50	до Брухович від 15. мая до 14. вер. щод.			

ЗАМІТКА: Пору нічна чинять ся від 8 години вечером до 5 години 59 минут рано
Час середно-європейский рижить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європей-ского — 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. веліниць державних (ул. Красіцьких ч. 5.) уділяє поясненє в справах залізничних, продає білети всякого рода і розкладає їади.

Складайте свої ощадности в Дністрі!

Дністер
Товариство взаїмного кредиту, стоваришенє зареєстрованє в обмеженою порукою у Львові, Ринок ч. 10. дім «Просвіти»

Дністер
принймає вкладки щадничі і опроцентує їх по 4% від ста. Стан вкладок 31. грудня 1901 900.193 К 53 с. на 1.063 книжочках.

Дністер
уділяє своїм членам позичок на векселі і скрипти за інтабуляцією або при відповідній поруці на 5 1/2% і 1% додатку на кошти адміністрації. Силату позичок розкладає «Дністер» догідно також до 10 літ. Членом може бути тільки член обезпечений в «Дністрі», від огню. Удлі членський вносить 50 К, вишсове 2 К. Удліли вплачені по день 31. грудня 1901: 81.169 К 37 с. Членів було: 2.006. Стан позичок: 869.245 К 4 с.

Дністер
уділяє рікрічно з чистого зиску датки на публічні добродійні рускі ціли — на церкви, бурси, шкколи і т. д. — До кінця року 1901 уділено 8.840 К.

Інформацій в справах позичок уділяють агенти і Дирекція.